

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 14

DOM
 2013- 09-10
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 18944-13

SÖKANDE

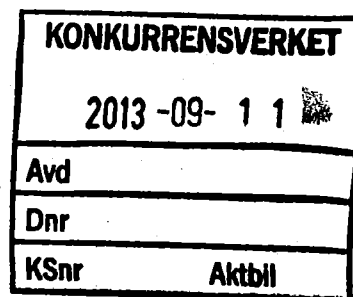
Competens Utbildning Sverige AB, 556503-9871.

Ombud: Erika Togö
 Tenders Sverige AB
 Nygatan 34
 582 19 Linköping

MOTPART

Stockholms stad

Ombud: Malin Lindvall
 Stadsledningskontoret, Juridiska avdelningen
 Hantverkargatan 3 A
 105 35 Stockholm

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt lagen (2007:1091)
 om offentlig upphandling, LOU.

Dok.Id 394943

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag
 09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Arbetsmarknadsnämnden i Stockholms stad (Stockholms stad) genomför en upphandling av arbetsförberedande insatser för aspiranter inom Jobbtorg Stockholm, dnr AMN 2012-0421-2.7.1. I upphandlingen ingår bl.a. området Individuell arbetsträning (Insatsområde 4), där Competens Utbildning Sverige AB (Competens Utbildning) lämnat anbud. Stockholms stad meddelade, i tilldelningsbeslut den 12 juli 2013, att Competens Utbildnings anbud uteslöts från utvärdering. Som skäl anfördes bl.a. följande. Enligt punkt 4.4 (Ekonomisk och finansiell ställning) ska leverantören ha en stabil ekonomisk och finansiell ställning som är tillräcklig för att genomföra avtalat åtagande. Detta krav är uppfyllt om leverantören har lägst riskklass 3 enligt UC AB. Har leverantören lägre riskklass eller saknar möjlighet att erhålla sådan, ska denne ändå anses uppfylla kravet om det kan anses klarlagt att denne innehar motsvarande ekonomiska ställning. Anbudsgivaren behövde inte skicka med något utdrag från UC AB som visar att kravet ovan uppfylls. Arbetsmarknadsförvaltningen har kontrollerat anbudsgivarens riskklass omedelbart efter att anbudsöppning har förrätats. För det fall anbudsgivaren har en lägre riskklass ska denne i anbudet redovisa en förklaring som visa att skälet till den lägre riskklassen inte hänförs till ekonomiska faktorer som innebär att anbudsgivaren inte har tillräckligt god ekonomisk och finansiell ställning för att sannolikt kunna genomföra avtalat åtagande under hela avtalstiden. Anbudsgivande företag har vid kontroll hos UC AB kreditrating 1. Anbudsgivande företag har inkommit med en förklaring till varför anbudsgivande företag har en lägre riskklass. Arbetsmarknadsförvaltningen gör bedömningen att anbudsgivande företags redogörelse inte styrker en tillräckligt god ekonomisk och finansiell ställning för att sannolikt kunna genomföra avtalat åtagande under hela avtalstiden. Vidare styrker inte angiven redogörelse att den lägre riskklassen inte hänförs till ekonomiska faktorer.

Competens Utbildning yrkar att upphandlingen, avseende insatsområde 4, ska rättas på så sätt att Competens Utbildnings anbud tas upp till utvärdering. Till stöd härför anför bolaget, bl.a. följande. Competens Utbildning har i sitt anbud förklarat att bolaget 2012 förvärvades av företaget Iris Invest och i och med detta fick en ny styrelse, vilket alltid leder till att UC sänker kreditvärdigheten med ett steg. Kreditvärdigheten sänktes därmed till 2. Utöver det finns en betalningsanmärkning på en obetald faktura, vilket innebar en sänkning av kreditvärdigheten till steg 1. Fakturan betalades dock omedelbart efter upptäckten i bästa samråd med leverantören. Den bedömning som UC i dagsläget gör av bolagets ekonomi innebär alltså inte att Competens Utbildning saknar tillräckligt god ekonomisk och finansiell ställning för att sannolikt kunna utföra avtalat åtagande under avtalstiden. Ägar- och styrelsebytet har snarare stärkt bolagets ställning, och betalningsanmärkningen var en engångsföreteelse som redan åtgärdats. Utdrag ur Credit Safe, ett lika oberoende och kompetent kreditvärderingsinstitut som UC AB, visar att Competens Utbildning har god kreditvärdighet med 71 av 100 och visar stadig uppgång. Credit Safes bedömning är att varken styrelsebytet eller den enstaka betalningsanmärkningen inte inneburit någon sänkt kreditvärdighet.

Competens Utbildning anser att bolaget därmed har gett en godtagbar förklaring till sin tillfälligt låga rating. Bolagets kassalikviditet är fortsatt god och i överensstämmelse med branschsnittet. Upphandlande myndigheter har ett ansvar att själva göra en individuell och fullständig bedömning av anbudsgivarens ekonomiska och finansiella ställning. Vid sin kontroll av Competens Utbildning har Stockholms stad utöver ratingen från UC AB haft att ta ställning till utdraget från Credit Safe, bolagets årsredovisning samt bolagets förklaring. Samtliga underlag visar att Competens Utbildning är ett ekonomiskt och finansiellt stabilt företag. Stockholms stads grundar sin bedömning nästan bara på UC AB:s uppgifter och har beaktat Credit Safes omdöme endast utifrån att det skett förändringar inom styrel-

sen och byten av firmatecknare under flera år. Ingen hänsyn har tagits till Credit Safes i övrigt mycket positiva bedömning av Competens Utbildnings ekonomi. Credit Safe fokuserar på ekonomiska faktorer, medan UC AB är kända för att till större del än andra kreditinstitut lägga andra bedömningar än ekonomiska till grund för sina bedömningar.

Omständigheterna i förevarande mål liknar dem i Kammarrätten i Jönköpings mål nr 60-07, vari fastställdes att ett styrelsebyte och en betalningsanmärkning vilka lett till sänkt rating från UC AB läks genom en godtagbar förklaring och därmed inte ska leda till att anbudet ska förkastas.

Competens Utbildnings riskklass vid senare tidpunkt än anbudsgivning och anbudsprövning är inte relevant, men det kan ändå påpekas att ackumulerat resultat under 2013 visar på ett resultat på närmare 4 miljoner kr och att prognosen visar på fortsatt god utveckling. Eftersom Competens Utbildning, om deras anbud inte förkastats, hade kunnat tilldelas avtal för insatsområde 4 i upphandlingen har bolaget lidit skada.

Stockholms stad bestrider ingripande enligt LOU och anför bl.a. följande. Efter anbudsöppningen kontrollerades Competens Utbildnings riskklass enligt UC AB varvid konstateras att bolaget i maj 2013 hade riskklass 1. UC AB grundar sina bedömningar på 25 olika variabler, däribland likviditet, lönsamhet och konsolideringsgrad men även styrelsebyte och betalningsanmärkningar. Det går inte att jämföra olika kreditinstitut då dessa baserar sina ekonomiska uträkningar och kreditvärdighet på helt olika sätt. Styrelsebyte och en betalningsanmärkning medför inte att en verksamhet erhåller en kontinuerligt låg kreditrating utan det är alla variabler sammantaget som ger en viss kreditrating. Med stöd av de handlingar som Competens Utbildning lämnade med anbudet och utdraget från UC AB framgår att Competens Utbildnings soliditet och konsolideringsgrad kraftigt gått ned sedan 2008 och ligger långt under branschmedianen. I utdraget från

UC AB anges att konsolideringsgraden är mycket låg och sjunker. I utdraget från Credit Safe går att utläsa att det skett många förändringar av styrelsen och byten av firmatecknare under flera år. Det påverkar kreditinstitutens bedömning i negativ riktning. En ny kontroll av Competens Utbildnings ekonomiska ställning genom UC AB visar att Stockholms stads bedömning vid anbudsprövningen var korrekt. Competens Utbildning har fortfarande riskklass 1 och dess ekonomiska ställning har försämrats med stort minusresultat 2012. Detta skiljer förevarande mål från Kammarrätten i Jönköpings mål nr 60-07, där anbudsgivaren kunnat redogöra för en positiv ekonomisk utveckling och lämnat en godtagbar förklaring till kreditratingen 2 samt en uppgift om att denna inom kort skulle höjas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Rätten kan därvid endast besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I förfrågningsunderlaget, punkten 4.4 anges under rubriken "Ekonomisk och finansiell ställning" bl.a. följande: "Leverantören ska ha en stabil ekonomisk och finansiell ställning som är tillräcklig för att genomföra avtalat åtagande. Detta krav är uppfyllt om Leverantören har lägst riskklass 3 enligt Upplýsningscentralen AB. Har Leverantören lägre riskklass eller saknar möjlighet att erhålla sådan, ska denne ändå anses uppfylla kravet om det kan anses klarlagt att denne innehar motsvarande ekonomiska ställning. [---] För det fall anbudsgivaren har en lägre riskklass ska denne i anbudet redovisa en förklaring samt visa att skälet till den lägre riskklassen inte hänför sig till ekonomiska faktorer som innebär att anbudsgivaren inte har tillräckligt god ekonomisk och finansiell ställning för att sannolikt kunna genomföra avtalat åtagande under hela avtalstiden. Anbudsgivare som inte kan erhålla kreditrating (bl.a. utländska bolag eller nystartade bolag) anses kravet ändå vara uppfyllt om anbudsgivaren inkommer med redogörelse för den ekonomiska kapaciteten som påvisar att företaget har en ekonomisk kapacitet som motsvarar minst rating 3 enligt UC AB."

I 11 kap. 7 § LOU uppräknas olika dokument som kan utgöra bevis på en anbudsgivares ekonomiska kapacitet. Uppräkningen är inte uttömmande. Det är alltså fullt möjligt för den upphandlande myndigheten att begära andra dokument än de som anges i uppräknningen. Krav på att anbudsgivaren uppfyller lägsta riskklass enligt ett namngivet kreditupplysningsföretag t.ex. UC AB får därmed ställas. Upphandlande myndighet får dock inte tillämpa UC AB:s omdöme som enda möjliga mått på anbudsgivarens ekonomiska kapacitet, utan måste göra en individuell bedömning (jfr RÅ 2005 ref. 47). Byte av styrelse och firmatecknare kan eventuellt utgöra en sådan icke-ekonomisk omständighet som inte ensamma får diskvalificera ett anbud när omständigheterna i fråga är orsaken till att viss kreditrating inte är uppfylld.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Emellertid framgår i UC AB:s kreditupplysning om Competens Utbildning bl.a. att konsolideringsgraden är mycket låg och sjunker samt att soliditeten år 2011 uppskattats till 9,6 procent där branschmedianen är 26,2 procent. Den förklaring som Competens Utbildning lämnat och de handlingar som bolaget har åberopat visar inte att skälet till den lägre riskklassen hos UC AB hänför sig till annat än ekonomiska faktorer. Stockholms stad har därmed haft rätt att förkasta Competens Utbildnings anbud. Ansökan om ingripande enligt LOU ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU).

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1.

Ulrika Melin

Rådman

David Munck har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

- 1: Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.